

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра філософії та соціально-політичних наук

Перелік індивідуальних завдань
з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ УКРАЇНИ»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
спеціальність	052 Політологія
назва освітньої програми	Політологія
статус	обов'язкова

Перелік індивідуальних завдань

Головною ціллю індивідуальних завдань є контроль самостійної роботи здобувачів. Цей контроль здійснюється завдяки написанню здобувачами доповідей, рефератів, презентацій тощо. Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується студентом поза аудиторними годинами. Здобувач вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком здобувач здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, здобувач розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 10-15 слайдів, текст доповіді – 4-5 стандартних сторінок комп'ютерного набору. Завдання здобувачам видаються упродовж триместру.

Теми рефератів, презентацій:

Тема 1 Предмет навчального курсу «Історія політичної думки України» ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Предмет і методологічні проблеми вивчення історії політичної думки України.
2. Проблема періодизації історії політичної думки України.

Тема 2 Владні відносини і релігійно-політична думка Київської Русі ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Загальна характеристика політичної думки Київської Русі.
2. Політичні ідеї в «Слові про закон і благодать» митрополита Іларіона.
3. Політична програма Володимира Мономаха.

Тема 3 Становлення демократичного світорозуміння в історії української політичної думки (XIV – кінець XVIII ст.) ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Формування політичних ідей за умов українського культурно-національного Відродження.
2. Ю. Котермак-Дрогобич як представник української гуманістичної думки епохи європейського Відродження.
3. С. Оріховський та його погляди на проблеми побудови ідеальної держави.
4. Суспільно-політична проблематика в творах І. Вишенського.
5. Христофор Філалет як представник пізнього Відродження в Україні. Острозька школа.
6. Програмний зміст і суспільно-політична діяльність українських церковних братств та їх вплив на зростання національної свідомості українського народу.
7. Система суспільно-політичних поглядів Г. Сковороди.
8. Києво-Могилянська академія та основні ідеї її представників.

9. П. Могила та його роль у виробленні ідеї незалежної держави.
10. Гадяцькі угоди як важливий етап у вітчизняному державотворчому процесі XVII ст.
11. Конституція П. Орлика та її політичне значення для української політико-правової думки.

Тема 4 Формування і утвердження українського лібералізму (кін. XVIII – серед. XIX ст.)

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Проблема самовизначення українського народу в творі «Історія Русів».
2. Історія виникнення та ідеологічні засади діяльності Кирило-Мефодіївського товариства.
3. Політична доктрина М. Костомарова.
4. Основні ідеї і погляди представників Кирило-Мефодіївського товариства (М. Гулак, О. Навроцький, П. Куліш, Г. Андрузький).
5. Т. Шевченко як представник «радикального крила» Кирило-Мефодіївського товариства.

Тема 5 Михайло Драгоманов – основоположник політичної науки в Україні

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Соціально-політичний ідеал у творчості М. Драгоманова.
2. Проблема федералізму у трактуванні М. Драгоманова.
3. Позиції М. Драгоманова щодо націоналізму як ідеї та політичного руху.

Тема 6 Розвиток суспільно-політичних ідей на західноукраїнських землях (О. Терлецький, І. Франко, А. Шептицький)

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Політичні ідеї українського руху в Галичині в другій половині XIX ст.
2. «Руська трійця» – каталізатор розвитку українських патріотичних почуттів галицької молоді XIX ст.
3. Головна Руська Рада – перша політична організація галицьких українців.
4. Суспільно-політичні погляди Ю. Бачинського.
5. І. Франко – видатний діяч українського руху в Галичині кінця XIX – початку XX ст.
6. Митрополит Андрей Шептицький – духовний будівничий української нації.

Тема 7 Осмислення національно-державницької ідеї в революційну добу української історії

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Ліберально-федеративний та державницько-націоналістичний напрями в історії української політичної думки початку XX ст.: основні ідеї та представники.
2. Історико-правове обґрунтування ідеї відродження української держави в працях М. Міхновського.

3. Політологічний аналіз проекту М. Міхновського «Самостійна Україна».
4. Теорія національного самовизначення за М. Грушевським.
5. Перші спроби глибокого самокритичного осмислення політичного розвитку українського народу в праці Грицька Коваленка «Людина і громада. Думки про добро і правду».

Тема 8 Український націонал-комунізм: спроби поєднання національної ідеї з більшовизмом

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Ідейно-політичні течії українського націонал-комунізму.
2. В. Шахрай – фундатор і теоретик українського націонал-комунізму.
3. Проблема українізації в поглядах О. Шумського.
4. Націонал-комуністичні переконання М. Скрипника.
5. Михайло Волобуєв – представник «націонал-ухильництва» в Україні в 20–30 роки ХХ ст.

Тема 9 Феномен міжвоєнної української еміграції. Теоретичні підходи до питання відновлення української державності

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Особливості формування української політичної еміграції.
2. Основні концепції державності в українській зарубіжній політичній науці.
3. Концепція інтегрального націоналізму Д. Донцова.
4. Державотворчі ідеї представників національно-державницького напрямку (В. Старосольський, С. Дністрянський, С. Рудницький, М. Сціборський).
5. Основні ідеї і представники консервативної течії в західній українській політичній думці (С. Томашівський, В. Кучабський).
6. Монархічно-гетьманська концепція В. Липинського.

Тема 10 Зародження новітніх поглядів і підходів у розвитку політичної думки повоєнної української еміграції

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Громадсько-політична діяльність В. Винниченка.
2. В. Винниченко про національне відродження України.
3. Проблема здобуття і розбудови власної держави в поглядах І. Лисяка-Рудницького.
4. Поняття нації, «історичні» та «неісторичні» нації за І. Лисяком-Рудницьким.
5. Етнічні складники українського характеру за Ю. Липою.

Тема 11 Суспільно-політичні погляди українських дисидентів-шістдесятників і передумови формування вітчизняної політології

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Дисидентський рух як вияв політичної опозиції комуністичному режимові в Україні.
2. Політичні погляди представників українських дисидентів.
3. Правозахисний рух в Україні: основні постаті і підходи.

4. Проблема національної ідеї в дослідженнях сучасних вітчизняних науковців.

Тема 12 Політична наука і освіта в сучасній Україні

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Політична наука в сучасній Україні, її суспільно-політичне значення і головні тенденції розвитку.
2. Проблеми і перспективи становлення політології як навчальної дисципліни.
3. Болонський процес і зміна характеру вивчення політології в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Горбатенко В. П., Остапенко М. А., Горбатенко І. А. *Історія політичної думки в Україні* : навч. посіб. К. : МАУП, 2007. 128 с.
2. *Історія політичної думки* : навч. енцикл. слов.-довід. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; В. М. Денисенко, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2014. 765 с.
3. *Історія політичної думки* : підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми; Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська та ін.; 2-е вид., перероб. і доп. Львів : Новий Світ-2000, 2017. Т. 2.: ХХ – початок ХХІ ст. 598 с.
4. *Історія політичної думки України* / за заг. ред. Н. Хоми ; І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2017. 632 с.
5. Кресіна І. О. *Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси (етнополітичний аналіз)*: монографія. К. : Вища школа, 1998. 392 с.
6. Мироненко О. М., Горбатенко В. П. *Історія вчень про державу і право*: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2010. 456 с.
7. *Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи* : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін. Львів: Вид-во «Новий Світ-2000», 2016. Т. 1. 516 с.
8. *Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи* : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2017. Т. 2. 535 с.
9. *Політична наука в Україні. 1991–2016* : у 2 т. Т. 1. Політична наука: західні тренди розвитку й українська специфіка / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса ; редкол.: О. Рафальський (гол.), М. Кармазіна, О. Майборода. К. : Парлам. вид-во, 2016. 656 с.
10. *Політологічний енциклопедичний словник* / упоряд. В. П. Горбатенко; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. 2-е вид., доп. і перероб. К. : Генеза, 2004. 736 с.

11. *Політологія* : навч. енцикл. слов.-довід. / наук. ред. Н. М. Хома ; В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2014. 779 с.
12. *Політологія* : підручн. для вищ. навч. закладів / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. К. : Видавничий центр «Академія», 2001. 528 с.
13. *Політологія*: підручн. для вищ. навч. закладів / за заг. ред. канд. філос. наук Ю. І. Кулагіна, д-ра іст. наук, проф. В. І. Полуріза. К. : Альтерпрес, 2002. 612 с.
14. *Правові основи розвитку сучасних політичних систем: досвід та перспективи*: монографія / Скрипнюк О. В., Василевич Г. О., Пархоменко Н. М. та ін.; передм. Ю. С. Шемшученка та Г. О. Василевича. К. : Вид-во «Юридична думка», 2013. 290 с.
15. *Прикладна політологія*: навч. посіб. / за ред. В. П. Горбатенка. К. : ВЦ «Академія», 2008. 472 с. (Серія «Альма-матер»).
16. Рябов С. Г. *Політична наука в Україні ХХІ століття: стан та перспективи розвитку*: дослідження. К. : Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. 103 с.
17. Стойко О. М. *Трансформація політичних інститутів у сучасних перехідних суспільствах*: монографія. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2016. 416 с.
18. *Сучасна політична лексика* : енцикл. слов.-довід. / за наук. ред. Хоми Н. М. ; І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2015. 396 с.

Допоміжна література

19. Академічна наука: становлення і розвиток дослідницьких установ та напрямів досліджень. *Політична наука в Україні. 1991–2016* : у 2 т. Т. 1. Політична наука: західні тренди розвитку й українська специфіка / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса ; редкол. : О. Рафальський (гол.), М. Кармазіна, О. Майборода. К. : Парлам. вид-во, 2016. С. 325–380.
20. Горбатенко В. П. *Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика*. К. : Генеза, 2006. 400 с.
21. Горбатенко В. П. Проблеми розвитку політичної науки і освіти в Україні. *Суспільно-політичні процеси*. 2016. Вип. 4. С. 303–306.

Web-ресурси

- http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ist_polit_dumk.pdf
<http://www.history.org.ua/index.php?urlcmt=JournALL/select.php&serieName>
<http://www.cossackdom.com>
http://www.geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html
<http://www.uahistory.cjb.net/>

<http://www.history3.org.ua/library.php>

<http://ukrarmy.kiev.ua/>

<http://sumy.net.ua/?p=1>

<http://www.studentbooks.com.ua/content/view/119/49/1/1/>